

Η Επικοινωνία στην Εποχή της Τεχνητής Νοημοσύνης»

ΝΑΝΟΣ ΔΗΜΟΣ

Το κλασσικό μοντέλο Shannon–Weaver (1949) είδε την επικοινωνία σαν μια τεχνική διαδικασία μετάδοσης πληροφορίας:

Πομπός → Κωδικοποίηση → Μήνυμα
→ Αποκωδικοποίηση → Δέκτης

Σκοπός τους ήταν να μειώσουν τον “θόρυβο” και να αυξήσουν την **αποτελεσματικότητα** της μετάδοσης ενός μηνύματος!

Το μοντέλο ήταν γραμμικό και άψυχο
αγνοούσε το συναίσθημα και την πρόθεση.

Ψηφιακή επικοινωνία

Κάθε μορφή επικοινωνίας που πραγματοποιείται
μέσω ΤΠΕ.

Παραδείγματα στην πράξη:

- Ένα email σε πελάτη ή συνάδελφο
- Μια ανάρτηση/διαφήμιση στα Social Media
- Μια συνομιλία με AI chatbot
- Ένα βίντεο στο YouTube
- Μια τηλεδιάσκεψη στο Zoom ή το Teams

Βασικά χαρακτηριστικά

Διαδραστικότητα – ο δέκτης μπορεί να απαντήσει άμεσα.

Πολυτροπικότητα – δεν είναι μόνο λόγος ή κείμενο, αλλά και εικόνα, ήχος, βίντεο, emoji, hyperlink κ.λπ.

Ταχύτητα & παγκόσμια εμβέλεια – η πληροφορία ταξιδεύει παντού, σε δευτερόλεπτα.

Προσωποποίηση – τα μηνύματα μπορούν να προσαρμοστούν σε κάθε άτομο (π.χ. μέσω AI ή data analytics).

Αμφίδρομη επικοινωνία – δεν υπάρχει πια μονόλογος. Ο χρήστης έχει φωνή, σχολιάζει, απαντά, αξιολογεί.

Εξαιτίας της ψηφιακής επικοινωνίας

- Οι επιχειρήσεις προσεγγίζουν τους πελάτες άμεσα
- Οι πολίτες επικοινωνούν με το Δημόσιο
- Οι κοινωνίες ενημερώνονται και επηρεάζονται αμεσότερα

Ένα σύστημα μπορεί να έχει ενσυναίσθηση;

Human–AI Interaction (HAI)

Η Human–AI Interaction (HAI) είναι η εξέλιξη της Human–Computer Interaction (HCI). Πλέον δεν μιλάμε για χρήση υπολογιστών, αλλά για διάλογο με νοήμονες οντότητες.

Τεχνητή Ενσυναίσθηση

Η ικανότητα ενός συστήματος τεχνητής νοημοσύνης (AI) να **αντιλαμβάνεται, να αναγνωρίζει και να ανταποκρίνεται στα ανθρώπινα συναισθήματα με τρόπο που μιμείται ή προσομοιώνει την ανθρώπινη ενσυναίσθηση.**

ΑΝΘΡΩΠΟΜΟΡΦΙΣΜΟΣ (ANTHROPOMORPHISM)

Ο ανθρωπομορφισμός είναι η τάση του ανθρώπου να αποδίδει ανθρώπινα χαρακτηριστικά, συναισθήματα ή προθέσεις σε μη ανθρώπινες οντότητες – όπως ρομπότ, μηχανές, ζώα, ή λογισμικά AI.

Ένα σύστημα...

Δεν “συμμερίζεται” το συναίσθημά, το “αναπαράγει” υπολογιστικά.

Η τεχνητή ενσυναίσθηση

Πλεονέκτημα

Αδιάκοπη διαθεσιμότητα

Σταθερότητα συναισθηματικής ανταπόκρισης

Ουδετερότητα / Μη κριτική στάση

Προβλεψιμότητα

Εξήγηση

Το AI είναι “παρόν” 24/7 — ψυχολογικά χρήσιμο για μοναχικούς ή καταπονημένους χρήστες.

Δεν κουράζεται, δεν εκνευρίζεται, δεν “πέφτει” ψυχολογικά.

Δεν κρίνει, δεν γελάει, δεν απορρίπτει. Δημιουργεί αίσθημα ασφάλειας.

Μπορεί να προσαρμόζει τον τόνο της επικοινωνίας σε πραγματικό χρόνο (adaptive empathy).

Μειονεκτήματα

Απουσία συναισθηματικής εμπειρίας

Το AI δεν “αισθάνεται” τίποτα. Δεν έχει επίγνωση του πόνου ή της χαράς· μόνο τα “προσομοιώνει”.

Έλλειψη ηθικής ενσυναίσθησης (moral empathy)

Δεν μπορεί να κρίνει το “πρέπει” ή το “σωστό”. Αν κάτι είναι λυπηρό, το αναγνωρίζει, όχι το νοιάζεται.

Ψευδής οικειότητα

Οι άνθρωποι συχνά “προβάλλουν” ανθρωπινότητα σε μηχανές και νομίζουν ότι υπάρχει συναισθηματικός δεσμός.

Κίνδυνος χειραγώγησης

Εταιρείες μπορούν να χρησιμοποιούν “ενσυναισθητικά” chatbots για να πείθουν ή να πουλούν.

Ανατροφοδότηση χωρίς ευθύνη

Όταν ένα AI πει “σε καταλαβαίνω”, δεν αναλαμβάνει ευθύνη για τις συνέπειες αυτού που θα ακολουθήσει.

Η τεχνητή ενσυναίσθηση δεν αντικαθιστά την ανθρώπινη τη συμπληρώνει. Όσο πιο εξελιγμένα γίνονται τα συστήματα, τόσο πιο απαραίτητη γίνεται η δική μας ηθική επίγνωση. Μας θυμίζει πως η τεχνολογία μπορεί να μιμηθεί την καρδιά αλλά όχι να τη γεννήσει!

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η τεχνητή ενσυναίσθηση μπορεί να σε ακούσει αλλά δεν μπορεί να σε νιώσει. Παρόλα αυτά ,το ίδιο μπορεί να συμβαίνει σήμερα δυστυχώς και με τους ανθρώπους όμως!